

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

STUDIE A KRÁTKÉ CLÁNKY

PŘEHLED VÝZKUMŮ 46

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

130115280

PŘEDNÍ ZPRÁVA
NA STARÉM MĚSTĚ V LITOMÝŘI A MĚSTĚ PRAŽSKÉ
K ASPEKTŮM VÝZKUMŮ MĚSTY LITOMÝŘI

Průzkumy a výzkumy v Litoměřích a Praze
v letech 1998-2004

PŘEDNÍ
VÝZKUM

Průzkumy
v

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

PALEOLIT A MESOLIT

93 95458

BRNO 2005

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Rudolf Procházka,
Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

Copyright © 2005 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Gloria Rosice

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>
Instructions to authors on internet pages

žel nesla stopy intenzivních recentních zásahů, které prakticky úplně zničily původní sled uloženin. Hlavním devastujícím zásahem bylo položení kanalizační sítě a dvou betonových kontrolních a čistících šachet. Na několika místech byly, stejně jako v roce 1997, objeveny relikty halštatské kulturní vrstvy, případně její keramická složka v druhotném uložení.

Pavel Stabrava, AÚ AV ČR Brno

Resumé

Hradec nad Moravicí (Bez. Opava), „Městečko“. Hallstattzeit, Platénice Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlungsschicht. Rettungsgrabung.

Hradec nad Moravicí (Bez. Opava), Zámecká Str. Hallstattzeit, Platénice Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

HUSTOPEČE (okr. Břeclav)

„Šibenky“. Kultura horákovská. Kostrový hrob. Záchranný výzkum.

V roce 2004 byl v SV části tratě Šibenky (parcely č. 5436/18, 951/5, 951/6, 952) proveden při příležitosti výstavby Střediska služeb AGROTEC II záchranný archeologický výzkum. SSV od terénního zájezu, poblíž hliníku z mladšího mohylového období, byl objeven a prozkoumán kostrový hrob (801) z halštatského období (HC/HD).

Hrobová jáma měla S-J orientaci o půdorysu 2,25 x 1,77 m a hloubku 15 cm od skryté úrovně. Kromě standardní kera-

mické výbavy (mísy, amfory, hrnce) v počtu 7–8 ks nádob, bylo v blízkosti skromných zbytků lidské kostry nalezeno několik drobných litých bronzových kroužků. Zdá se, že kostra byla druhotně porušena již v období pravěku, čemuž by mohlo nasvědčovat její neanatomické uložení. Podle dochovaného fragmentu lebky ležela kostra nejspíše v poloze na zádech u Z stěny hrobu a hlavou k S. Při SV rohu hrobové jámy byly u velké amfory uloženy ostatky menšího zvířete, v částečně anatomické poloze. Mezi kosti byl přiložen železný nůž.

Podle výbavy zemědělského se mohlo pravděpodobně jednat o pohřeb významnější ženy. Z původní výbavy (šperku) se nám díky pravěkým lupičům dochovalo pouze několik drobných bronzových kroužků, které jsou v prostoru jihomoravského halštatu běžně aplikovány jako nášivky na oděv, vlasové ozdoby, v náhrdelnících nebo byly využity jako doplňky opaskových garnitur (např. Modřice, Vedrovice, Brno-Příkop, Brno-Židenice, Vojkovice).

Je zajímavé, že hustopečský hrob figuruje na nalezišti jako soliterní. Podle poznatků z výzkumů větších horákovských nekropolí na Moravě (Vojkovice, Modřice) se dá předpokládat, že se původně jednalo o mohylový hrob. Mohylový násep byl zřejmě v minulosti narušen denudačními pochody a neprospěla mu dozajista ani novodobá zemědělská činnost.

I když nebyl dosud restaurován a zpracován celý nálezový inventář hrobu, lze se domnívat, že hrob náleží do společné skupiny kostrových hrobů, které se vyskytují v dolnorakouské oblasti (Thunau), na jižní Moravě (Mikulovsko, Znojensko) a figurují zejména v náplni centrální části brněnské skupiny horákovské kultury (Brněnsko).

Petr Kos, David Parma, ÚAPP Brno

Resumé

Hustopeče (Bez. Břeclav), „Šibenky“. Jüngere Hallstattzeit. Horákov-Kultur. Körpergrab. Rettungsgrabung.

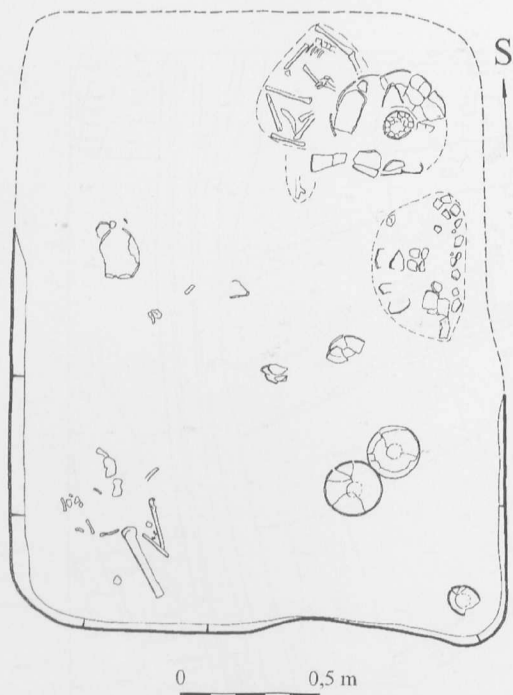
HUSTOPEČE (okr. Břeclav)

„Šibenky“. LT B-LT C. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

V roce 2004 bylo v SV části tratě Šibenky (parcely č. 5436/18, 951/5, 951/6, 952) při příležitosti výstavby Střediska služeb AGROTEC II prozkoumáno rozsáhlé birůvální laténské pohřebiště. Záchranný archeologický výzkum byl proveden v SZ části stavební plochy, kde byla velkoplošně snímána ornice pro chystané navážení terénních dorovnávek. Celkem bylo prozkoumáno 54 hrobů, a to kostrových i žárových. Zajímavostí je nález minimálně 6 žárovišť, kde byly pravděpodobně zemřelí zpopelňováni. Žároviště obsahovala značně uhlíkatý zásyp sytě šedočerné barvy, bohatý na drobné zlomky keramických nádob, spálené kosti a úlomky železných, skleněných a bronzových předmětů.

Kostry byly v hrobech orientovány převážně jednotným směrem, hlavou k S-SSV. Pouze jediný hrob měl opačnou orientaci. Některé žárové hroby (jamkové s kremací a zlomky keramiky) provázely větší kostrové hroby, u nichž mohly být aplikovány jako hroby přidavné. Na pohřebišti se vyskytly také opravdové popelnice hroby s kremačními zbytky v nádobách, doplněné mlodary (šperkem).

Na hustopečském pohřebišti se prolíná vývoj pohřbívání místní keltické komunity LT B2 do LT C1. Je to nejlépe patrné

Obr. 5. Hustopeče, Šibenky. Hrob z doby halštatské. Kresba D. Parma a L. Melišová.
Hustopeče, Šibenky. Hallstattzeitlicher Grab.